

עדכוני פסיקה יוני 2025

סדר דין אזרחי

1. הגשת כתבי טענות ותיקון כתבי טענות:

- **רע"א 24-10-26266 ב.ס.ד. דירות מגורים בע"מ נ' פלוני**
בקשת רשות ערעור על החלטה שלפיה התקבלה בקשת המשיב 1 לתיקון כתב התביעה שהגיש נגד המבקשת ונגד המשיבים 2-4, לפיצוי בגין פגיעתו בתאונת עבודה.
בית המשפט המחוזי דחה את הבקשה ופסק: כיום ננקטת גישה קפדנית יותר מזו שהייתה נהוגה בעבר בכל הנוגע לתיקון כתבי טענות וזאת בעיקר לנוכח תכליתן המרכזית של התקנות החדשות, ליעול ההליכים, לפשט אותם ולקצר את משך בירורם. לצד השיקול הבוחן את תרומת תיקון כתב התביעה לבירור המחלוקות יש לבחון בין השאר, את השיקולים הבאים: באיזה שלב דיוני הוגשה הבקשה; מדוע הוגשה בשלב זה והאם ניתן היה להגישה קודם לכן; מה טיבו של התיקון המבוקש – האם מדובר בתיקון רחב או נקודתי, האם הוא פותח חזיתות חדשות או רק משלים את שנאמר בכתב הטענות, האם הוא מוכר לצד שכנגד וכיוצא בזה; כיצד התנהלו הצדדים ביחס לבקשה; מהן ההשלכות של קבלת הבקשה על המשך ניהול ההליך מן הבחינה הדיונית; האם ניתן לרפא נזקים שייגרמו כתוצאה מקבלת הבקשה, באמצעות פיצוי כספי; ועוד.
במקרה זה, התקיימו הנסיבות המצדיקות את תיקון כתב התביעה בשלב שבו התבקש התיקון. בניגוד לטענת המבקשת, אין מניעה לכך שבית המשפט ישנה את ההחלטה הקודמת שאישרה את ההסדר הדיוני בעניין דרגת נכותו של המשיב ואף אין מניעה לשנות את ההסדר הדיוני ולבטלו; לבסוף טענת ההתיישנות שהעלתה המבקשת שמורה לה ולכן תיקון כתב התביעה יהיה בכפוף לכך שהמבקשת תהיה רשאית להעלות טענה זו.
- **ת"א 24-08-6771 סולומון ברט נ' עופר גפני**
הגשת כתב הגנה תוך חריגה של 14 עמודים מההיקף שנקבע בתקנות וללא שהתבקשה כל בקשה בעניין, מהווה כשל מהותי המקנה יתרון דיוני מובהק לנתבעים. עם זאת, הסעד של מחיקת כתב ההגנה הינו סעד קיצוני ודרסטי. משכך נמצא להורות לנתבעים להגיש כתב הגנה מתוקן ולהגישו בהתאם למספר העמודים הקבוע בתקנות.

2. גילוי ועיון במסמכים:

- **ת"א 22-05-46225 מורן ג'רסי נ' Exclusive Americas Holdings Inc**
הבקשה דנן היא למעשה בקשה לגילוי ועיון במסמכים ספציפיים, הגם שלא הוכתרה ככזו. הנתבעת לא עמדה בנטל להראות מדוע יש לבחון את בקשתה חרף האיחור בהגשתה, ודי בכך כדי לחייב את דחיית הבקשה. דין הבקשה להידחות אף לגופה, משנמצא שהתובע לא ויתר על חיסיון עו"ד-לקוח כנטען, כך שהחיסיון עומד בתוקפו.
- **ת"צ 22-03-67244 סייברלוג'יק בע"מ נ' הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ**
הכלל הבסיסי באשר לגילוי מסמכים מורה, כי בהתדיינות אזרחית יש להבטיח גילוי רחב ככל הניתן של המידע הרלוונטי למחלוקת הנדונה בבית המשפט על מנת לאפשר לצדדים לשחק ב"קלפים גלויים". עם זאת, עקרון הגילוי אינו עומד לבדו. כנגדו ניצבים ערכים אחרים, ובהם יעילות ההליך המשפטי; הגנה על אינטרסים לגיטימיים של הצד המגלה ומניעת פגיעה באינטרסים של צדדים שלישיים. האיזון ההולם בין עקרונות אלה נגזר מנסיבותיו של כל מקרה ומקרה. בקשה לגילוי ועיון במסמכים ספציפיים תוכרע לאחר בחינת שני שיקולים עיקריים: רלוונטיות המידע המבוקש ומידת ההכבדה שיש במתן הצו על הצד ממנו נדרש הגילוי. בין שיקולים אלו מתקיימים יחסי גומלין. במקרה דנן על הבנק לגלות את המסמכים ולהשיב על השאלות במעטפה סגורה, מבלי שאלו יועלו למערכת נט המשפט. על התובעת הייצוגית ואת באי כוחה לשמור על הנתונים הגלומים במסמכים ובתשובות לשאלות בסודיות. הוראות אלה מאזנות בין האינטרסים השונים, מבטיחות את בירור הטענות העומדות בבסיס בבקשת האישור אך ממזערות את הפגיעה באינטרסים המסחריים של הבנק ושל תאגיד הסוויפט למינימום.

- **ת"פ 22-07-24947 מדינת ישראל נ' יגאל דמרי**
ככלל בקשות לעיון בתיק יוגשו גורפות, ואין מקום לדרוש ממבקש העיון להגיש בקשות עיון במסמכים ספציפיים. הנטל הוא על המתנגד לעיון, להראות באופן קונקרטי כיצד העיון יגרום לפגיעה בפרטיות או באינטרסים אחרים, שאז יוכל ביהמ"ש לבצע איזון בין האינטרסים הסותרים ע"י הגבלת היקף העיון.

3. סמכות עניינית:

- **רע"א 24-09-27736 אבו יחיאל חברה לבנין בע"מ נ' נציגות הבית המשותף ברחוב הר מצדה 87 אשדוד**
נשוא תביעה בדבר "שימוש במקרקעין" צריך להיות השימוש עצמו. סעד של תיקון ליקוי בבניין אינו סעד שנועד להגן על שימוש הדיירים בבניין. העובדה שיש בתיקון הנזק כדי להשליך על אופן שימוש הדיירים בבניין – אינה הופכת את התביעה לתביעה בדבר שימוש במקרקעין.

4. צירוף צד שלישי לתובענה:

- **רמ"ש 25-01-16480 א' נ' ר' ב'**
צירוף צד שלישי לתובענה בענייני משפחה יכול להתבקש רק מראש, ואין לאפשר שימוש בסעיף 6(ו) לחוק בתי המשפט לענייני משפחה לצורך "הכשרת" תביעה שהוגשה בביהמ"ש לענייני משפחה בחוסר סמכות; השימוש בסמכות הקבועה בסעיף 6(ו) לחוק ייעשה בצמצום ובמשורה, והעובדה שמדובר באותה מסכת עובדתית היא לבד אינה מספקת כדי להורות על צירוף צד שלישי שאינו מצוי תחת סמכות ביהמ"ש לענייני משפחה.
- **ע"א 24-09-5114 שי סיני נ' בנק הפועלים בע"מ**
בעל דין המבקש להצטרף להליך ערעור כמשיב, נדרש להוכיח עמידתו ב-3 תנאים מצטברים: הוא עלול להיפגע ישירות מתוצאות ההכרעה בערעור; ההכרעה בערעור תכבול אותו בעתיד, באמצעות מעשה בית דין; שיקולי יעילות וסדר דיוני מצדיקים את צירופו.

5. מחיקת ודחיית תובענה ודוקטרינת מעשה בית דין:

- **ע"א 24-12-20222 אשר נוף נ' מדינת ישראל - לשכת פקיד הסדר מקרקעין**
הרציונל המרכזי שניצב בבסיס דוקטרינת מעשה בית דין הוא סופיות ההליך, ומניעת הטרתו של בעל דין בהתדיינויות חוזרות ונשנות לגבי אותה עילה או לגבי אותה פלוגתא שהוכרעה זה מכבר בהליך משפטי קודם. המקרה שבנדון הוא מקרה פשוט וחד משמעי במובן זה שאין כל ספק שטענות המערער הן כאלו שנדונו והוכרעו, ע"י מספר ערכאות; כי מדובר באותן עילות, באותן פלוגתאות ובין אותם צדדים.
- **ע"א 24-08-13105 פלוני נ' ידיעות אינטרנט ותקשורת דיגיטלית בע"מ**
מחיקה מחוסר מעש מחמת מחדלי תובע אינה שוללת מניה-וביה את אפשרות הגשתה של תביעה חדשה. על מנת לדעת האם בנסיבות המקרה הקונקרטי יש להציב מחסום בפני תובע מלשוב ולהגיש את תביעתו, יש לבחון את התנהלות התובע לעת ההליך הקודם ושנית, לעת הגשת התביעה החדשה. במקרה זה עשה המערער שימוש לרעה בהליכי משפט ובדין נמחקה תביעתו החדשה.

6. מומחים:

- **ת"א 24-03-28120 פלונית נ' פלוני**
ההסדר המיוחד לפיו כאשר ממונה מומחה מטעם בית המשפט בתביעת נזקי גוף בשל עבירת מין לא ימונה מומחה נוסף – אינו מצומצם רק ליחסים שבין נפגע העבירה לבין הפוגע. ההסדר חל גם בתביעות שהוגשו נגד נתבעים נוספים.
- **רע"א 24-12-42060 א.ש נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ**
כבר הובהר בפסיקה כי התערבות בהחלטות הנוגעות למינוי מומחים או פסילתם נמצאות בגדרן של החלטות דיוניות אשר ערכאת הערעור לא תתערב בהן, אלא במקרים חריגים. אף לגופה, דין הבקשה להידחות. בפסיקה נקבע כי מקום בו הוכח שחוות דעת של מומחה

שמונה מטעם בית המשפט, נערכה מבלי שעמד בפניו תיעוד רפואי של אחד הצדדים, הדבר יוביל לפסילת חוות הדעת ומינוי מומחה אחר. בענייננו, משאין מחלוקת כי המומחה לא עיין בתיעוד הרפואי מטעם המשיבה בטרם ערך את חוות דעתו, נפגעה זכות הטיעון של המשיבה ולפיכך נפל פגם מהותי בחוות הדעת. המסקנה לפסול את חוות הדעת ולמנות מומחה אחר תחתיו, נתמכת בפסיקה גם אם המומחה נהג בתום לב והדבר אירע מבלי שהתכוון לו. אין מקום גם להתערב להחלטה שלא להעביר לעיונו של המומחה החדש את חוות דעתו של המומחה הקודם, שהרי עיון של המומחה החדש בחוות דעת הנסמכת על תיעוד רפואי מטעמה של המבקשת בלבד, יכולה לגרום לחוסר אובייקטיביות אצל המומחה החדש שמונה, דבר שיש להימנע מפניו.

• **רע"א 57747-10-24 פלונית (קטינה) הוריה - האפוטרופסיים הטבעיים שלה נ' בית חולים כרמל**

מומחים רבים בעלי שם עובדים בהסדר מול ביטוחים משלימים, ואם עובדה זה לכשעצמה תהווה עילה לפסילתם, הדבר יקשה עד מאוד על מלאכת מינוי מומחים רפואיים לצורך מתן חוות דעת רפואיות. בנסיבות המקרה הנדון, הקשר בין המומחה לבין הביטוח משלים של המשיבה 2 אינו יוצר "קשרי עבודה" המביאים לפסילת המומחה, בייחוד לא אחרי מתן חוות דעתו.

7. פיצול סעדים:

- **ת"א 29032-07-22 דניאל מגרהפתה נ' ציון מגרפתא**
לעניין פיצול סעדים יש להבחין בין מקרה בו מתבקש סעד שאם יינתן לא ברור שתבוא בעקבותיו תביעת המשך, שאז ניתן יהיה לשקול ביתר חיוב פיצול סעדים, לבין מקרה בו בכוונת התובע להגיש תביעת המשך במידה והדין ייפסק לטובתו, שאז הכף נוטה לברר את המחלוקת בפעם אחת. במקרה שלפנינו אין מקום לפיצול סעדים, כשברור שהתובע עתיד להגיש תביעת המשך ובכוחו לכמת את הרכיב הכספי של תביעתו.

8. ראיות וחקירת עדים:

- **ת"א 18121-04-22 יהודה אריה סרבניק נ' דוד אלפנס נבות**
התקבלה בעיקרה בקשה של תובע למנוע חקירה של עדים המזוהים עם חלק מהנתבעים בתביעה חוזית, שלא הוגשו תצהיריהם; נקבע, כי מתן אפשרות לחקור אותם עדים חקירה ראשית יתן לצד אחד בהליך יתרון דיוני בלתי-מוצדק; אשר לחקירה נגדית, זו תותר רק אם יתברר במהלך החקירה הנגדית, שקיימת זירת מחלוקת עובדתית מהותית כלשהי בין הנתבעים השונים.
- **רע"א 24070-02-25 פנחס שאמה נ' רשת מדיה בע"מ**
הזכות להבאת ראיות מפריכות מכוח סעיף 18 לחוק איסור לשון הרע מוגבלת רק לראיות שמטרתן להפריך אחת מטענות ההגנה הקבועות בחוק. אין משמעותה כי התובע יוכל לבחור את עיתוי השימוש בה בהתאם לרצונו. אין למבקש זכות להביא את הראיות לאחר תום פרשת ההגנה אלא לאחר הבאת ראית ההגנה שאותה מבוקש לסתור.
- **רע"א 14401-02-25 סאמר מהלוס נ' עמוס ון-אמדן**
בהיעדר הוראה מיוחדת בדבר הגשת תצהירי עדות ראשית, בית המשפט נדרש להחליט אם יוגשו תצהירי עדות ראשית או שהעדים יעידו בעל-פה בלי שיוגשו תצהירים. השאלה אם ישנה הצדקה לכך ששני הצדדים לתביעה בדיון מהיר יגישו את תצהירי העדות הראשית באותו מועד (או עד אותו מועד), היא שאלה שראוי שתיבחן בכובד ראש ויש לאפשר מתן רשות ערעור בנושא.

9. המצאת כתבי טענות לנתבע זר:

- **רע"א 57925-11-24 Philip Morris Switzerland Sàrl נ' אילן סנדי טסלר**
המקרה הנדון – תביעה נגד חברה גלובלית זרה המשווקת את מוצריה או שירותיה בארץ באמצעות חברת בת ישראלית, בעניין הנוגע למכירת המוצרים או השירותים בישראל – הוא מקרה מובהק להחלת תקנה 163(ג) לתקסד"א.

- **ת"א 23-08-23875 עזבון המנוח יהודה הנקין ז"ל ו- 6 אח' נ' Cloudflare Inc**
התקבלה בקשה לקבוע כי בוצעה המצאה כדין לחברת Cloudflare, המספקת שירותי סייבר הגנתי, של כתבי תביעה בהם נטען כי קלאודפלייר סיפקה ביודעין ובזדון שירותי הגנה לאתרי אינטרנט המשויכים לחמאס; נקבע כי ניתן לראות בהמצאה לחברת נאנוסק, המספקת שירותי תמיכה למוצרי קלאודפלייר, משום המצאה לידי נציג, המקיימת את מבחן "אינטנסיביות הקשר" וכן את מבחן קיומו של "עניין בישראל"; בהקשר של התנאי האחרון הודגש, כי פרשנות דווקנית ומצמצמת יתר על המידה למונח "עניין" עשויה לחטוא למטרה בשלה מלכתחילה הוכרה האפשרות לרכוש סמכות גם באמצעות נוכחות קונסטרוקטיבית.